

**PUISI-PUISI
KEBANGSAAN
1913 - 1957**

**PUISI-PUISI
KEBANGSAAN
1913 – 1957**

Diselenggarakan oleh
Abdul Latiff Abu Bakar

**DEWAN BAHASA DAN PUSTAKA
KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA
KUALA LUMPUR
1987**

KK. 891 - 73524 5101

Cetakan Pertama 1987

© Hakcipta Penyusun: Abdul Latiff Abu Bakar

Karya: penyair, Penerbitan: Dewan Bahasa dan Pustaka 1987

Hakcipta terpelihara. Tidak dibenarkan mengeluarkan mana-mana bahagian, artikel, ilustrasi, isi kandungan buku ini dalam apa juga bentuk dan dengan apa cara pun sama ada secara elektronik, fotokopi, mekanik, rakaman atau lain-lain sebelum mendapat izin bertulis daripada Ketua Pengarah, Dewan Bahasa dan Pustaka, Kuala Lumpur. Perundingan tertakluk kepada perkiraan royalti atau honorarium.

Diaturhuf oleh: Dewan Bahasa dan Pustaka

Muka Taip Teks: Bembo

Saiz Taip Teks: 11/12 Poin

M

899.231008

pu1

Dicetak oleh

Percetakan Dewan Bahasa dan Pustaka

Lot 1037, Mukim Perindustrian PKNS

Ampang/Hulu Kelang, Selangor

\$18.00

620432

22 SEP. 1993

Perpustakaan Negara
Malaysia

KATA PENGANTAR

Sejarah Gerakan Kebangsaan (1906-1957)

NASIONALISME merupakan sentimen di kalangan penghuni sesuatu wilayah yang tertentu. Perasaan ini dapat dilihat apabila rakyat sesuatu wilayah itu menggunakan lambang-lambang tertentu seperti sempadan dan ibu kota bagi menentukan taraf negara bangsa, keperibadian kebangsaan, kewarganegaraan, bahasa kebangsaan, ekonomi, kebudayaan dan kesenian, bendera, lagu kebangsaan dan lain-lain. Patriotisme pula merupakan perasaan kesetiaan kepada negara dan menjadi unsur penting nasionalisme.¹

Secara nyata, nasionalisme adalah satu gerakan kesedaran yang menumpukan perhatian bagi menentukan nasib sendiri, bangsa dan negara untuk mencapai kebebasan dan kesejahteraan serta memupuk keperibadian sejati. Ini berpunca daripada tekanan dan pengaruh asing atau penjajah sehingga anak negeri merasa lemah dan tertinggal dalam lapangan ekonomi, sosial, politik dan kebudayaan.²

Pada awal abad ke-20, nasionalisme menjadi soal yang menonjol di Asia Tenggara. Pendidikan Barat telah memberikan makna baru pada hak asasi manusia, persamaan, kebebasan dan kemerdekaan.

Di Tanah Melayu, orang-orang Melayu telah memainkan peranan penting dalam memperjuangkan nasib bangsanya pada zaman penjajahan Inggeris. Pengertian 'kebangsaan' dihayati oleh orang-orang Melayu kerana ia dikaitkan dengan perjuangan me-

¹Lihat James P. Ongkili, 1971/72. "Perkembangan Nasionalisme", *JEBAT*, Jurnal Persatuan Sejarah, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bil. 1, 1971/72, hlm. 24-41.

²Elie Kedourie, 1966. *Nationalism*, London: Hutchinson University Library, hlm. 73-74.

negakkan maruah bangsa dan negara dalam menentang penjajah.

Pada umumnya, pengkaji-pengkaji sejarah membahagikan tahap perkembangan gerakan kebangsaan sebelum Malaysia mencapai kemerdekaan kepada tiga peringkat:

- (i) 1906-1941 Gerakan Awal Zaman Inggeris.
- (ii) 1942-1945 Gerakan Zaman Jepun.
- (iii) 1946-1957 Gerakan Menjelang Kemerdekaan.

Pengkaji-pengkaji sejarah seperti Radin Soenarno dan William R. Roff meletakkan 1906 sebagai tahun bermulanya gerakan kebangsaan. Peringkat awal gerakan ini adalah melalui pengaruh agama. Pengaruh dari Timur Tengah telah mendorong kemunculan gerakan pembaharuan Islam di Tanah Melayu yang dipimpin oleh Syeikh Tahir Jalaluddin, Haji Abas Muhammad Taha dan Syed Syeikh Ahmad Al-Hadi. Mereka bergerak melalui majalah *Al-Imam* (1906), *Tunas Melayu* (1913), *Al-Ikhwān* (1926), mengeluarkan risalah-risalah, syarahan-syarahan agama dan mewujudkan madrasah-madrasah.

Sebelum Perang Dunia II, tanggapan orang Melayu terhadap politik berlainan daripada apa yang muncul mulai 1945. Ogos Melayu waktu sebelum perang lebih mengenali 'watan' daripada 'negara' dan 'siasat/siasah' daripada 'politik'. Cita-cita politik mereka keseluruhannya agak terbatas - mereka mahu mengekalkan pemerintahan di bawah naungan British dan taat setia yang diberikan kepada seseorang raja lebih kuat daripada perasaan 'kebangsaan' (dalam konteks yang lebih luas iaitu tertumpu kepada Tanah Melayu sebagai satu entiti politik). Walaupun dalam tahun-tahun 1920-an dan 1930-an telah muncul golongan yang bersikap radikal, iaitu menentang *establishment* dan membayangkan kemungkinan bercantum dengan Indonesia, bilangan aktivis radikal ini tidaklah besar.³

Dengan munculnya Kesatuan Melayu Singapura (KMS) pada 1926, orang Melayu di Semenanjung Tanah Melayu turut menyokong penubuhannya dan bercita-cita pula mewujudkan persatuan (persekutuan) yang berunsur politik. Setelah diwujudkan persatuan-persatuan Melayu di beberapa negeri Melayu, me-

³Lihat Abdul Latiff Abu Bakar, 1980. "Akhir Melayu dan Penubuhan Persatuan-Persatuan Negeri Melayu, 1926-1941", dalam *Malaysia Dari Segi Sejarah*, Jurnal Persatuan Sejarah Malaysia, 1980, hlm. 90-91.